

Vesmírny konflikt medzi dobrom a zlom

I. Náčrt

Krátka osnova

Keď existuje dobrý Boh, prečo je na svete toľko zla?

1. Čo sa stalo vo vesmíre – Ez 28,13-17; Iz 14,12-15

2. Boží postoj k problému – Zj 12,7-9; 1 Moj 3,15

Satanova stratégia – spochybníť dôveru v Boha – 1 Moj 3,1-6

3. Ako sa to skončí – Zj 12,10-12a) objektívne – Boh zvíťazi

b) subjektívne – záleží od môjho rozhodnutia

Takmer na každom kroku sa dnes stretávame s bolesťou, chorobami, tragédiami a vojnami. Môžeme veriť v dobrého Boha, keď je svet taký zlý? Predstavte si, že by vás na ulici zastavil neznámy človek a chcel si od vás požičať tisíc korún. Požičiate mu? Nie! Prečo? Je celkom prirodzené, že neznámemu človeku nedôverujete. Neuspokojí vás ani to, že ste o tom človeku už počuli. Ak niekoho nepoznáme alebo o ňom máme len stručné informácie „z druhej ruky“, ovplyvní to aj náš vzťah k nemu.

Podobne je to aj s vierou v Boha. Existuje mnoho pohľadov a názorov na Boha. Aká je vlastne pravda? Niet dymu bez ohňa a bez vetra sa nepohne ani list na strome. Nie je predsa len čosi pravdy na tom, z čoho je Boh obviňovaný? Ak je Stvo-riteľom všetkého, stvoril aj zlo? Je Boh zodpovedný za zlo, ktoré je vo svete? Prečo s tým niečo neurobí? Prečo, ako sa zdá, sa len pasívne prizerá?

Aby sme sa presvedčili, ako to v skutočnosti je, musíme sa s ním osobne zoznámiť. Aj v tomto prípade totiž platí – ak ho nepoznáme, nedôverujeme mu. Prečo ho nepoznáme? V dnešnom svete existuje mnoho názorov a predstáv o Bohu. Odkiaľ pochádzajú? Existuje niekto, komu ide o to, aby bol Boh predstavený v nesprávnom svetle?

1. Čo sa stalo vo vesmíre – Ez 28,13-17; Iz 14,12-15

Konflikt vo vesmíre nie je večný. Na počiatku vládol súlad, založený na dôvere a láske. Stvorené bytosti si navzájom dôverovali. Dôverovali aj Bohu a on dôveroval im. Kde je vzájomná dôvera, tam je dokonalá harmónia, pokoj, láska, istota a sloboda. No jedna zo stvorených bytostí, anjel, zvaný Lucifer (nositeľ svetla), sa začal búriť proti Bohu, čím sa zmenil na satana (nepriateľa).

Prečo to bolo možné? Boh stvoril všetky bytosti ako slobodné, teda s možnosťou vzbúriť sa proti nemu, zneužiť darovanú slobodu. (Ez 28,13-15,17; Iz 14,12-15)

Satan nemal dôvod na vzburu (nájsť dôvod znamená ospravedlniť zlo), ale mal možnosť vzbúriť sa, pretože mal slobodnú vôľu. Zlo je vždy nelogické a absurdné. Satan nakoniec zašiel tak ďaleko, že žiadal svojho Stvoriteľa, Ježiša Krista, aby sa jemu, stvorenej bytosti, poklonil. (Mat 4,1-8) Napadol Boha a jeho charakter, začal ho ohovárať, šíriť o ňom polopравdy a ľži a predstavil ho ako krutého, autoritatívneho, absolutistického a sebeckého tyrana.

2. Boží postoj k problému – Zj 12,7-9; 1 Moj 3,15

Pán Boh nezničil satana. Dal mu možnosť dokázať pravdivosť jeho tvrdení. (Zj 12,7-9) Vo vesmíre nastal boj, do ktorého, už či sa nám to páči, alebo nie, bol neskôr vťahnutý každý z nás. Naša budúcnosť závisí od toho, ako sa tento boj skončí. Je to dôležitejšie ako spasenie človeka, pretože ak je Boh taký, ako ho satan predstavil, spasenie nemá zmysel. Spôsob, akým Boh zaobchádza so satanom, svedčí o Božej sile, nie slabosti. Keby bol Boh satana a jeho spojencov zničil (preňho ako všemocného by to bola záležitosť okamihu), dokázal by tým, že od stvorených bytostí vyžaduje slepú poslušnosť a svoje ciele dosahuje silou. No práve tým, ako sa zachoval, dokázal, že rešpektuje slobodu a spolieha sa na pravdu a lásku.

Tento spôsob riešenia problému si však vyžaduje dlhší čas a prináša so sebou utrpenie a bolesť, ktoré zlo v sebe automaticky obsahuje. Aj keď je takáto cesta veľmi drahá, je to jediný spôsob, ako vo vesmíre nastoliť trvalý mier. Boh nemôže dokázať lživosť satanových obvinení tým, že ich bude popierať, že proti nim postaví iné tvrdenia, alebo že satana jednoducho zničí. Práve existencia zla vokol nás je bolestným, ale presvedčivým dôkazom toho, že Boh, aby dosiahol svoje ciele, nepoužíva metódu manipulácie a sily.

Prečo sa nám teda zdá, že sa Pán Boh bezmocne prizera a nič nerobí? Pretože Boh je obvinený z toho, že zneužíva svoje postavenie a silu. Je predstavený ako ten, komu sa nedá dôverovať. Problém zla preto nemôže vyriešiť použitím, či dokázaním svojej nepochybne obrovskej moci, ale tým, že ukáže, aký je, a tak odhalí svoj charakter.

Satan to dobre vie, preto sa neustále snaží na Boha útočiť, očierniť ho a predstaviť ho v zlom svetle. Podarilo sa mu zviest aj Adama a Evu, čím sa problém zla preniesol na našu zem a na ľudstvo. Práve záznam o páde našich prarodičov do hriechu nám odhaľuje metódy satanovej práce. (1 Moj 3,1-6)

Satan predstavuje Boha ako toho, kto tvrdí, že ľudí miluje, no ich slobodu svojvoľne ohraničuje (v. 1), nehovorí pravdu (v. 4), ba priam ich zastrašuje, pretože nechce človeku dopriať čosi lepšie. (v. 5)

3. Ako sa to skončí – Zj 12,10-12

Boj medzi dobrom a zlom nie je dualistický večný zápas medzi dvoma rovnocennými protivníkmi, ale zápas medzi Stvoriteľom a stvorenou bytosťou. Dnes je už jasné, kde je pravda a kto bude v tomto konflikte víťazom. (Zj 12,10.11) Otázkou zostáva, na ktorú stranu sa ja postavím. Môže sa obyčajný človek v spleti toľkých názorov a predstáv správne rozhodnúť? Boh hneď v raji prisľúbil človeku riešenie celého problému, možnosť vrátiť sa späť k Bohu. Uistil človeka o svojej nemennej a obetavej láske. Sľúbil mu, že v boji, do ktorého bolo ľudstvo vťahnuté, Kristus zvíťazí. (1 Moj 3,15) Podstata Božieho charakteru je v osobe a diele Ježiša Krista pri jeho prvom aj druhom príchode jasne a plne odhalená a víťazstvo zaistené.

Boh čaká, ako sa rozhodnem. Pretože systém jeho vlády je otvorený, umožňuje mi posúdiť dôvody, ktoré predložil, aby som stál na jeho strane. Nečaká, že mu budem slepo dôverovať. Chce, aby som dôkladne zvážil všetky predložené dôkazy a dôvody a rozumne a logicky sa rozhodol. Praje si, aby som svoju slobodu bral vážne a zodpovedne. K podstate slobody patrí schopnosť rozhodnúť sa medzi dvoma protikladnými, alebo navzájom diametrálne sa odlišujúcimi alternatívami. Na to však potrebujeme seriózne informácie. Naše štúdium „Evanjelia pre dnešok“ je práve takouto snahou dospieť k osobným záverom, pokiaľ ide o náš postoj k Bohu, a preštudovať informácie, ktoré k danému problému ponúka Boh.

II. Výkladové poznámky

(Poznámka: Tieto výkladové poznámky nie sú určené na priame použitie, ale na osobné prehlbenie štúdia prednášajúceho.)

Je zaujímavé všimnúť si, že tí Boží proroci, ktorí mali zvláštne videnie o Bohu (Izaiáš, Ezechiel, Ján v Zjavení), dostali možnosť nahliadnuť do problému o pôvode zla a pôsobení satana. Zdá sa, akoby chcel Boh naznačiť, že je nemožné plne

pochopiť jeho osobu a povahu, ak súčasne neberieme do úvahy spôsob jeho zaobchádzania s nepriateľom, satanom. Prorok Izaiáš (6,1-8) opisuje svoje slávne videnie Boha, ktoré ho viedlo k tomu, že si uvedomil svoju vlastnú hriešnosť, bol očistený a prijal prorocké poslanie. V jeho knihe nachádzame básnickou formou napísaný žalospev nad kráľom Babylona. (14,4-15) Z veršov 12-15 je však zrejmé, že prorok opustil historický a pozemský pohľad a začal opisovať udalosti z inej sféry. Tým, že si chce kráľ Babylona postaviť svoj trón „nad hviezdy silného Boha“ a byť „podobný Najvyššiemu“ zosobňuje satana v jeho vzbure proti Bohu. Okrem iného je to zrejmé z kontextu (v centre state nie je pozemská, ale nadprirodzená oblasť), z chiastickej štruktúry pasáže (zrkadlový obraz, kde prvý riadok korešponduje s posledným), ako aj z použitia hebrejského slova „mašal“ (príslovie) v 14,4.

Podobne aj prorok Ezechiel začína svoju knihu videním Boha a jeho slávy. (Ez 1,1-28) V kapitole 28,1-19 má dve výpovede proti vojvodcovi a kráľovi Týru. (verše 1-10 a 11-19) Prvá je adresovaná vojvodcovi-princovi (nagíd) Týru, ktorý je jasne historickým panovníkom. Poetický žalospev (quináh) z veršov 12-19 je však adresovaný kráľovi (melek) Týru a hovorí o kedysi dokonalej bytosti, ktorá žila vo vyšších sférach ako sú pozemské. Z toho je jasné, že použité výrazy sa nevzťahujú na pozemského kráľa, ale hovoria o nadprirodzenej bytosti, ktorá je obrazom satana a jeho pôsobenia.

Poznámka: Výkladové poznámky k 1 Moj 3,15 a prvému a druhému príchodu Ježiša Krista nájdete v nasledujúcich lekciami.

III. Praktické dôsledky

Konflikt medzi dobrom a zlom sa neodohráva len na úrovni makrokozmu, ale aj nášho mikrokozmu. Spočíva v prežívaní zla, bolesti, utrpenia, nemoci a smrti v rovine každého z nás osobne, v medziľudských vzťahoch a v našom bezprostrednom okolí. Práve tu sa nás to dotýka najosobnejšie. Ľudia sa často pýtajú, prečo Boh nezasiahne. Ako môžu veriť v jeho existenciu, keď vôkol seba vidia trpieť nevinných (vojny, deti, koncentráky)? Hoci máme s Božím nadprirodzeným zásahom mnohé skúsenosti, Boh vo svojej láske musí dovoliť, aby sa vo vesmíre prejavili prirodzené dôsledky zla. Keď nám Boh dal slobodu, nemôže nás zbaviť zodpovednosti za ňu a jej dôsledkov. V osobnej rovine nám však v spoločenstve s Kristom prisľúbil pokoj ako odpoveď na to, čo nie je možné momentálne vyriešiť inak.

Predstavy mnohých, že byť kresťanom znamená vzdať sa niečoho hodnotného a uspokojiť sa s tým, že Boh mi niečo nedopraje, že ma obmedzuje, že ma nemôže prijať a odpustiť mi viny, lebo som príliš hriešny atď., sú založené na satanových nesprávnych predstavách, polopravdách a lžiach. Mnohí ľudia došli k záveru, že Boh neexistuje, nie na základe starostlivého zváženia dôkazov, ale na základe neakceptovateľnosti tej verzie náboženstva, ktorá im bola predkladaná. Títo ľudia vlastne nezavrhujú Boha, ale jeho karikatúru, za ktorou v pozadí stojí jej autor – satan. Zaujať k Bohu správny postoj nám pomôže len také poznanie, ktoré sa zakladá na jeho zjavení.

Ak pochopíme slobodu, ktorá existuje vo vesmíre, budeme zároveň rešpektovať osobnú a náboženskú slobodu v medziľudských vzťahoch. Ak Boh dal slobodu aj Luciferovi, musíme aj my byť tolerantní voči tým, čo s nami nesúhlasia a majú iné názory a predstavy než my.